

Akreditacija učnih ustanov za program specializacije splošna kirurgija

Pravilnik o pogojih, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci zdravstvene dejavnosti za izvajanje programov pripravništva, sekundariata in specializacij zdravnikov in doktorjev dentalne medicine (Uradni list RS, št. [52/24](#); v nadaljevanju: pravilnik) v 6. členu določa, da če v programu posamezne specializacije iz 8. točke 2. člena tega pravilnika niso določeni akreditacijski pogoji za izvajanje usposabljanja, te pogoje določi koordinator specializacije, Zbornica pa te pogoje objavi na svoji spletni strani.

Ker veljavni program specializacije iz splošne kirurgije ne določa akreditacijskih pogojev, v skladu s 6. členom pravilnika predstavljamo strokovno utemeljen opis pogojev za pridobitev akreditacije učnih ustanov za program specializacije splošna kirurgija, ki so skladni s slovenskim in evropskim programom specializacije iz tega področja.

Pravni in institucionalni okvir (prvo poglavje) je izhodišče, kjer so predstavljeni obstoječi pravni dokumenti in navedene pristojnosti institucij. Definicija akreditacijskih meril (drugo poglavje) opisuje uradni nabor akreditacijskih meril. Kategorizacija učnih ustanov (tretje poglavje) navaja stopnje akreditacije. V četrtem poglavju je opisan postopek akreditacije. V petem poglavju so opisane možnosti nadzora, ki preprečujejo nepravilno izobraževanje. V šestem poglavju so navedeni organi, ki merila za akreditacijo učnih ustanov za program specializacije splošna kirurgija uradno potrdijo.

Namen opisa pogojev za izvajanje usposabljanja za program specializacije splošna kirurgija je zagotoviti kakovostno in nemoteno izobraževanje specializantov.

1. Pravni in institucionalni okvir

1.1 Uradni pravni okvir

Pravilnik o pogojih, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci zdravstvene dejavnosti za izvajanje programov pripravništva, sekundariata in specializacij zdravnikov in doktorjev dentalne medicine (Uradni list RS, št. [52/24](#); v nadaljevanju: pravilnik), ki je pričel veljati dne 22. 6. 2024.

1.2 Vloga in pooblastila

Ministrstvo za zdravje, Zdravniška zbornica Slovenije (ZZS).

1.3 Upoštevanje evropskih standardov

Akreditacija učnih ustanov za program specializacije splošna kirurgija je v skladu s smernicami angl. European Union of Medical Specialists (UEMS) – Section of Surgery.

2. Definicija akreditacijskih meril

2.1 Kadrovski pogoji

Pravilnik v 2. členu določa, da mora izvajalec zdravstvene dejavnosti za namen izvajanja usposabljanj zagotoviti zadostno število usposobljenih mentorjev (najmanj 1 mentor specialist splošne kirurgije).

2.2 Klinični obseg in struktura dela

Pravilnik v 2. členu določa, da mora izvajalec zdravstvene dejavnosti za namen izvajanja usposabljanj imeti ustrezno velikost in strukturiranost za takšen obseg bolnišničnega in ambulantnega dela, ki omogoča, da se opravita predpisan program in število posegov.

Začetni del specializacije splošne kirurgije traja 24 mesecev. Področja, trajanje kroženja in opis meril za ustanove so navedene v **Tabeli 1**.

Nadaljevalni del specializacije splošne kirurgije traja 48 mesecev. Področja, trajanje kroženja in opis meril za ustanove so navedene v **Tabeli 2**.

Izvajalec zdravstvene dejavnosti za namen izvajanja usposabljanj mora imeti zadostno število zdravstvenih obravnav in operacij. Pogoj za akreditacijo učnih ustanov za program specializacije splošna kirurgija je primerna velikost in strukturiranost bolnišničnega dela, ki specializantom omogoča, da opravijo predpisan program in število posegov, ki so navedeni v **Tabeli 3**.

Izvajalec zdravstvene dejavnosti mora zagotavljati neprestani urgentni kirurški program (24 ur na dan in 7 dni na teden), kakor tudi obsežen elektivni program (najmanj 8 ur na dan in 5 dni na teden). Izjemoma izvajalec zdravstvene dejavnosti ne zagotavlja neprestani urgentni kirurški program, kar je določeno v tretjem poglavju o kategorizaciji učnih ustanov.

Izvajalec zdravstvene dejavnosti mora zagotavljati multidisciplinarno obravnavo pacientov, pri kateri sodelujejo specialisti različnih strok (anesteziologija, radiologija, onkologija, interna medicina, patologija).

2.3 Izobraževalna infrastruktura

Zagotovljen mora biti dostop do kirurških simulacijskih naprav, na katerih lahko specializanti vadijo. Priporočljivo je imeti simulacijski center, kjer je specializantom omogočen nepretrgan dostop do takšnih kirurških simulacijskih rekvizitov.

Izvajalec zdravstvene dejavnosti mora zagotavljati redne klinične sestanke (najmanj dvakrat na dan), redne konference obolevnost/smrtost (najmanj enkrat na teden) in multidisciplinarne konzilije (najmanj enkrat na teden).

Specializantom je treba omogočati in jih spodbujati k aktivnim udeležbam na obveznih izobraževanjih, določenih z vsebino specializacije. Priporočljivo je, da ustanova specializantom omogoči tudi udeležbo na strokovni in znanstvenih srečanjih, v Sloveniji in v tujini, ter jih vključevati v timsko delo, projekte in mednarodne aktivnosti. Izvajalec zdravstvene dejavnosti za namen izvajanja usposabljanj mora imeti zadostno opremo za poglobljeno delo v skladu s sodobnimi načeli in metodami na področju obravnav in operacij s področja splošne kirurgije. Strukturiran učni program po letnikih specializacije in število posegov so navedeni v Tabelah 1., 2. in 3.

2.4 Kakovost in varnost

Pravilnik v 2. členu določa, da mora izvajalec zdravstvene dejavnosti za namen izvajanja usposabljanj zagotavljati nadzor nad strokovnostjo, kakovostjo in varnostjo zdravstvene obravnave. V vsakdanji klinični praksi to pomeni: sistem spremljanja zapletov, interni protokoli in poročanje o napakah pri zdravljenju.

3. Kategorizacija učnih ustanov

Izvajalec zdravstvene dejavnosti za namen izvajanja usposabljanj specializantov po programu splošna kirurgija lahko pridobi različne stopnje akreditacije:

- pooblaščen izvajalci za izvajanje **večinskega dela specializacije**: **izpolnjujejo pogoje za izvedbo nad 80 % programa posamezne specializacije,**
- pooblaščen izvajalci za izvajanje **večjega dela specializacije**: **izpolnjujejo pogoje za izvedbo od 50 % do 80 % programa posamezne specializacije,**
- pooblaščen izvajalci za izvajanje **manjšega dela specializacije**: **izpolnjujejo pogoje za izvedbo od najmanj zaključene najkrajše enote posameznega področja kroženja, ki je določeno z vsebino specializacije, do 50 % programa posamezne specializacije.**

3.1 Večinski del specializacije: izvajalec izpolnjuje pogoje za izvedbo nad 80 % programa posamezne specializacije

Pokriva celotno časovno obdobje specializacije (6 let). Zagotavlja neprestani urgentni kirurški program (24 ur na dan in 7 dni na teden), kakor tudi obsežen elektivni program (najmanj 8 ur na dan in 5 dni na teden).

Terciarni referenčni centri.

3.2 Večji del specializacije: izvajalec izpolnjuje pogoje za izvedbo od 50 % do 80 % programa posamezne specializacije

Pokriva določeno časovno obdobje specializacije (npr. 12-24 mesecev). Zagotavlja neprestani urgentni kirurški program (24 ur na dan in 7 dni na teden), kakor tudi obsežen elektivni program (najmanj 8 ur na dan in 5 dni na teden). Sekundarni nivo: Bolnišnice v Sloveniji, ki na sekundarnem nivoju izvajajo splošno kirurgijo.

3.3 Manjši del specializacije: izvajalec izpolnjuje pogoje za izvedbo od najmanj zaključene najkrajše enote posameznega področja kroženja, ki je določeno z vsebino specializacije, do 50 % programa posamezne specializacije

Izvajalec zdravstvene dejavnosti se ukvarja s specifičnim področjem kirurgije (npr. proktologija, ortopedija, kardiovaskularna kirurgija) in tako lahko pokriva le kratko časovno obdobje specializacije (npr. 1-2 meseca).

Ni nujno, da izvajalec zdravstvene dejavnosti zagotavlja neprestani urgentni kirurški program (24 ur na dan in 7 dni na teden), vendar izvaja obsežen elektivni program (najmanj 8 ur na dan in 5 dni na teden).

4. Nadzor in ponovna akreditacija

Priporočljivo je, da ustanove, ki izvajajo zdravstveno dejavnost po programu specializacije splošne kirurgije pripravijo letno poročilo, v katerem navedejo: število specializantov, doseženo število posegov, ki so jih ti naredili in tudi morebitne težave pri zagotavljanju nemotenega izpolnjevanja programa kroženja.

Priporočena je možnost vizitacije s strani Komisije za akreditacije pri Zdravniški zbornici Slovenije in v skladu z določili zakona, ki ureja zdravniško službo, tudi odvzem akreditacije v primeru, če izvajalec zdravstvene dejavnosti ne zagotavlja strukturiran učni program po letnikih specializacije in število posegov, kar je navedeno v Tabelah 1., 2. in 3. Namen takšnih ukrepov je preprečiti »papirnato« izobraževanje.

Tabela 1. Začetni del specializacije splošne kirurgije (24 mesecev).

Področje	Trajanje kroženja	Ustanove
-----------------	--------------------------	-----------------

Abdominalna kirurgija 1	7 mesecev	Ustanove izvajajo kirurško oskrbo akutne, kronične, benigne in maligne patologije s področja abdominalne kirurgije. Vsaj 1/2 celotnega programa kroženja mora biti opravljena v terciarni ustanovi.
Anesteziologija z reanimatologijo	2 meseca	Ustanove izvajajo kirurško oskrbo akutnih ali kroničnih stanj v splošni anesteziji. Vsaj 1/2 celotnega programa kroženja specializacije mora biti opravljena v terciarni ustanovi.
Kirurška intenzivna terapija	2 meseca	Ustanove z oddelkom intenzivne terapije za oskrbo kirurških bolnikov. Vsaj 1/2 celotnega programa kroženja specializacije mora biti opravljena v terciarni ustanovi.
Kirurške infekcije 1	2 meseca	Ustanove izvajajo kirurško oskrbo akutne in kronične patologije s področja infekcijske kirurgije. Vsaj 1/2 celotnega programa kroženja specializacije mora biti opravljena v terciarni ustanovi.
Opekline	1 mesec	Terciarni ustanovi.
Patologija ali sodna medicina	1 mesec	Terciarne oziroma univerzitetne ustanove usmerjene v obravnavo vzorcev s področja najdaljših dveh kroženj.
Travmatologija 1	9 mesecev	Ustanove izvajajo kirurško oskrbo akutne in kronične patologije s področja travmatologije. Vsaj 1/2 celotnega programa kroženja mora biti opravljena v terciarni ustanovi.

Tabela 2. Nadaljevalni del specializacije splošne kirurgije (48 mesecev).

Področje	Trajanje kroženja	Ustanove
Abdominalna kirurgija 2	12 mesecev	Ustanove izvajajo kirurško oskrbo akutne, kronične, benigne in maligne patologije s področja abdominalne kirurgije. Vsaj 2/3 programa kroženja mora biti opravljena v terciarni ustanovi.
Ginekologija	2 meseca	Ustanove izvajajo kirurško oskrbo akutne in kronične patologije s področja ginekologije. Vsaj 1/2 programa kroženja mora biti opravljena v terciarni ustanovi.
Kardiovaskularna kirurgija	4 meseci	Ustanove izvajajo kirurško oskrbo akutne in kronične patologije s področja kardiovaskularne kirurgije. Vsaj 1/2 programa kroženja mora biti opravljena v terciarni ustanovi.
Kirurške infekcije 2	2 meseca	Ustanove izvajajo kirurško oskrbo akutne in kronične patologije s področja infekcijske kirurgije. Vsaj 1/2 celotnega programa kroženja specializacije mora biti opravljena v terciarni ustanovi.
Maksilofacialna kirurgija	1 mesec	Terciarni ustanovi.
Nevrokirurgija	2 meseca	Ustanove izvajajo kirurško oskrbo akutne in kronične patologije s področja nevrokirurgije. Vsaj 1 mesec programa kroženja mora biti opravljena v terciarni ustanovi.
Onkologija	2 meseca	Terciarni referenčni center
Ortopedija	2 meseca	Ustanove izvajajo kirurško oskrbo akutne in kronične patologije s področja ortopedije. Vsaj 1 mesec programa kroženja mora biti opravljen v terciarni ustanovi.
Plastična, rekonstrukcijska in estetska kirurgija	2 meseca	Terciarni ustanovi.
Rehabilitacija	1 mesec	Terciarni ustanovi.
Torakalna kirurgija	3 meseci	Ustanove izvajajo kirurško oskrbo akutne in kronične patologije s področja torakalne kirurgije. Vsaj 1 mesec programa kroženja mora biti opravljen v terciarni ustanovi.
Travmatologija 2	12 mesecev	Ustanove izvajajo kirurško oskrbo akutne in kronične patologije s področja travmatologije. Vsaj 2/3 programa kroženja morata biti opravljeni v terciarni ustanovi.
Urologija	3 meseci	Ustanove izvajajo kirurško oskrbo akutne in kronične patologije s področja urologije. Vsaj 1 mesec programa kroženja mora biti opravljen v terciarni ustanovi.

Tabela 3. Seznam področij in število planiranih posegov po vsebini specializacije splošne kirurgije. Pogoji za akreditacijo učnih ustanov za program specializacije splošna kirurgija je primerna velikost in strukturiranost bolnišničnega dela, ki specializantom omogoča, da opravijo predpisan program in število posegov.

Področje	Poseg	Število planiranih posegov po vsebini specializacije	Število izvedenih posegov v preteklem koledarskem letu
Abdominalna kirurgija 1	prešitje ulkusa	2	
Abdominalna kirurgija 1	oskrba kile	10	
Abdominalna kirurgija 1	oskrba dehiscence laparotomije	2	
Abdominalna kirurgija 1	anastomoza črevesa	6	
Abdominalna kirurgija 1	apendektomija	5	
Abdominalna kirurgija 1	drugi posegi	10	
Abdominalna kirurgija 2	druge operacije*	40	
Abdominalna kirurgija 2	oskrba kil	20	
Abdominalna kirurgija 2	holecistektomija	20	
Abdominalna kirurgija 2	endoskopske preiskave: anoskopija, rektoskopija, gastroskopija in/ali endoskop	40	
Abdominalna kirurgija 2	apendektomija	30	
Abdominalna kirurgija 2	proktološke operacije	20	
Anesteziologija z reanimatologijo	področne in prevodne anestezije	25	
Anesteziologija z reanimatologijo	sodelovanje pri hospitalnih reanimacijah, ki jih izvaja reanimacijska ekipa	5	
Anesteziologija z reanimatologijo	sodelovanje in opravljanje posegov pri hudo poškodovanih ljudeh	10	
Anesteziologija z reanimatologijo	ocena in priprava skupin ASA 2 in 3 (ocena, priprava, premedikacija)	15	
Anesteziologija z reanimatologijo	sodelovanje pri različnih načinih zdravljenja bolečine	15	
Anesteziologija z reanimatologijo	sodelovanje in izvajanje anestezije (uvod, intubacija, vzdrževanje, zburjanje)	50	
Ginekologija	laparoskopska ali konzervativna operacija zaradi adneksalne patologije	2	
Ginekologija	carski rez	1	
Ginekologija	totalna histerektomija z adneksi (per laparatomiam)	2	
Ginekologija	reparacija epiziotomije	3	
Ginekologija	diagnostična laparoskopija	2	
Ginekologija	reparacija poškodbe mehke porodne poti	1	

Kardiovaskularna kirurgija (KVK)	striping vene safene	3	
KVK	embolektomija	3	
KVK	preparacija velikih žil	4	
KVK	žilna anastomoza ali šiv velike žile	4	
KVK	sternotomija in šiv sternotomije	5	
KVK	amputacija (velika)	2	
Kirurška intenzivna terapija (KIT)	drugi posegi	10	
KIT	uvajanje centralnih venskih kanalov	10	
KIT	uvajanje perifernih kanalov	10	
Kirurške infekcije 1	oskrba gnojnih vnetij: panariciji	6	
Kirurške infekcije 1	oskrba gnojnih vnetij: mehka tkiva	10	
Kirurške infekcije 1	oskrba gnojnih vnetij: diabetične gangrene	2	
Kirurške infekcije 2	drenažna ekscizija zagnojenega ateroma	2	
Kirurške infekcije 2	nadkolenska amputacija	2	
Kirurške infekcije 2	podkolenska amputacija	1	
Kirurške infekcije 2	delna ablacija vraščene nohta in klinasta ekscizija obnohtja	4	
Kirurške infekcije 2	drenažna ekscizija furunkla	6	
Kirurške infekcije 2	incizija gnojnega vnetja prstnega sklepa	1	
Kirurške infekcije 2	incizija in (delna) ablacija nohta pri paronihiji	5	
Kirurške infekcije 2	incizija globoke flegmone dlani	1	
Kirurške infekcije 2	transmetatarzalna amputacija pri diabetiku	2	
Maksilofacialna kirurgija (MFK)	intraoralna incizija	5	
MFK	ekstrakcija (izdrtje) zob	10	
MFK	ekstraoralna incizija	2	
MFK	antrotomija	3	
Nevrokirurgija	osteoplastična trepanacija	2	
Nevrokirurgija	oskrba odprtega zloma lobanjske kosti	1	
Nevrokirurgija	oskrba epiduralnega hematoma	1	
Nevrokirurgija	eksterna ventrikularna drenaža	1	
Nevrokirurgija	oskrba kroničnega subduralnega hematoma	1	
Nevrokirurgija	oskrba akutnega subduralnega hematoma	1	
Onkologija	vstavev podkožnega venskega prekata	1	
Onkologija	operacija dojke	1	

Onkologija	odstranitev malignega kožnega tumorja	1	
Opeklina	odvzem avtotransplantata kože z Watsonovim nožem ali električnim dermatomom	10	
Opeklina	nekrektomija z ekscizijo do fascije	2	
Opeklina	esharotomija	1	
Opeklina	fascijotomija	1	
Opeklina	nekrektomija s primarno tangencialno ekscizijo	5	
Opeklina	primarna oskrba večje opeklina	1	
Ortopedija	korektivna osteotomija	2	
Ortopedija	operacija na stopalu	5	
Ortopedija	artroskopija kolena z izpiranjem	5	
Ortopedija	punkcija sklepov	10	
Plastična, rekonstrukcijska in estetska kirurgija (PREK)	transpozicijski reženj	1	
PREK	radikalna nekrektomija pri poškodbi udov	3	
PREK	epinevralni šiv živca na roki	1	
PREK	primarni šiv kite	3	
PREK	Z-plastika	3	
PREK	presaditev kože	3	
PREK	rotacijski reženj	1	
PREK	osteosinteza kosti roke	3	
PREK	intradermalni šiv rane	10	
Patologija ali sodna medicina	priprava klinično-patološkega prikaza izbranega kirurškega primera iz tekoče kazuistike	1	
Rehabilitacija	fizioterapevtske ekipe	10	
Rehabilitacija	drugo	10	
Rehabilitacija	strokovni sestanki	10	
Torakalna kirurgija	torakalna punkcija	5	
Torakalna kirurgija	torakotomija	10	
Torakalna kirurgija	zapiranje torakotomije	10	
Torakalna kirurgija	torakalna drenaža	10	
Torakalna kirurgija	hranilna stoma	5	
Torakalna kirurgija	operacija golše	3	
Travmatologija 1	repozicija zlomov in mavčenje	15	
Travmatologija 1	punkcija sklepov	10	
Travmatologija 1	punkcija velikih telesnih votlin	10	
Travmatologija 1	oskrba mehkih tkiv (velikih ran, defektov, poškodbe kit, mišic)	20	
Travmatologija 1	diagnostična artroskopija	5	
Travmatologija 1	osteosinteza (enostavna), odstranitev osteosintetskega materiala	10	

Travmatologija 1	ekstenzija na spodnjih okončinah	15	
Travmatologija 1	torakalna drenaža (Bülau drenaža)	5	
Travmatologija 2	nabodne osteosinteze pri otrocih (suprakondilarni zlom humerusa, distalnega radiusa)	10	
Travmatologija 2	intramedularno žebljanje dolgih cevastih kosti	2	
Travmatologija 2	skeletna trakcija pri poškodbah vratne hrbtenice	10	
Travmatologija 2	diagnostična in operativna artroskopija	15	
Travmatologija 2	osteosinteza zloma vratu stegenice	5	
Travmatologija 2	osteosinteza prisklepnih zlomov	5	
Travmatologija 2	osteosinteza enostavnih zlomov acetabula	2	
Travmatologija 2	amputacija udov na vseh nivojih	5	
Travmatologija 2	osteosinteza diafiz dolgih cevastih kosti	10	
Travmatologija 2	vstavitev zunanlega fiksaterja na vseh nivojih	5	
Travmatologija 2	oskrba poškodb kit in mišic	15	
Travmatologija 2	odstranitev osteosintetskega materiala na vseh nivojih	30	
Travmatologija 2	osteosinteza zloma v predelu trohanternega masiva	10	
Urologija	oskrba hidrokele	2	
Urologija	šiv mehurja	2	
Urologija	orhidopeksija	5	
Urologija	perkutana cistostoma	2	
Urologija	pristop do ledvice	3	
Urologija	oskrba varikokele	2	
Urologija	oskrba fimoze	5	

izr. prof. dr. Arpad Ivanecz, dr. med., specialist kirurg
Nacionalni koordinator specializacije iz splošne kirurgije

Andraž Hubad, dr. med., specialist kirurg
Namestnik nacionalnega koordinatorja specializacije iz splošne kirurgije